

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

01.06.2018 ел

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР

№ 1196

«2018 елга Зеленодольск муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасын раслау турында

2018 елга «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» республика максатчан программасы нигезендә Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2018 елга Зеленодольск муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасын кушымта нигезендә расларга.

2. ЗМР Советы аппаратының жәмәгәтчелек һәм ММЧ белән элемтә бүлеге башлыгы Д.С. Анисимовка әлеге карарны Интернет челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Зеленодольск муниципаль районының юл хәрәкәте иминлеге комиссиясе рәисенә йөкләргә.

Житәкче

Д.А.Сапожников

Зеленодольск муниципаль районы
 Башкарма комитетының
 2018 елның 1 июнендәге
 1196 номерлы карарына
 кушымта

**«2018 ЕЛГА ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЮЛ ХӘРӘКӘТЕ
 ИМИНЛЕГЕН АРТТЫРУ» ПРОГРАММАСЫ**

**«2018 ЕЛГА ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЮЛ ХӘРӘКӘТЕ
 ИМИНЛЕГЕН АРТТЫРУ» ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ**

Программа атамасы	«2018 елга Зеленодольск муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» программасы (алга таба-Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	- Россия Федерациясе Президентының «Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча өстәмә чаралар турында» 1998 елның 15 июнендәге 711 номерлы Указы; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2013 - 2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасы турында» 2013 елның 03 октябрдәге 864 номерлы карары ; - Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү чаралары турында» 2014 елның 6 декабрдәге УП-1115 номерлы Указы
Программаның заказ бирүчесе	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның координаторы	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ
Программаның төп эшләүчеләре	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ, РФ Эчке эшләр министрлыгының Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча ЮХИДИ бүлеге
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты булып юл - транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын (алга таба-юл-транспорт һәлакәтләре), шул исәптән балалар санын, 2018 ел ахырына, 2012 елның шул ук күрсәткече белән чагыштырганда, 25 кешегә (6 кешегә) киметү тора. Программаның бурычлары: - юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыра торган пропаганда системасын булдыру һәм машина йөртү культурасын арттыру; - юлларда балаларның үз-үзләрен тоту күнекмәләрен формалаштыру; - юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тоту буенча куркынычсызлыкны кискәтү;
Мөһим күрсәткечләр һәм индикаторлар	Юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметү Программаның мөһим күрсәткече булып тора. Программаның мөһим индикаторлары: - юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булган кешеләр, шул исәптән

	балалар саны; - социаль хэвэф-хэтэрнең эһәмияте (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган затлар саны 100 мең кешегә); - транспорт рискының эһәмияте (юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булган затлар саны 10 мең транспорт чарасына); - нәтижәләр авырлығының эһәмияте (юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булучылар саны, 100 зыян күрүчегә)
Программаны тормышка ашыру срогы	Программа 2018 елга исәпләнгән
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	Программаның чараларын финанслау күләме гамәлдәге муниципаль программаларны, муниципаль юл фонды акчаларының калган өлешен гамәлгә ашыру кысаларында, шулай ук агымдагы эш кысаларында Зеленодольск муниципаль районы бюджетыннан 26,9 млн. сум тәшкит итә.
Программаны гамәлгә ашырудан көтелгән нәтижәләр	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2018 ел ахырына, 2012 елның шул ук күрсәткечләре белән чагыштырганда түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк: - юл-транспорт һәләкәте нәтижәсендә һәләк булучылар санын, шул исәптән балалар санын 25 кешегә (6 кешегә) киметергә; - социаль рискны (юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булучылар санын) 100 мең кешедән 15,4 кешегә кадәр киметергә; - транспорт рискын (юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булучылар санын) 10 мең транспорт чарасына 7,1 кеше дәрәжәсенә кадәр киметергә; - нәтижәләрнең авырлығын (юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булган кешеләр санын) 100 зыян күрүчегә 9,8 кеше дәрәжәсенә кадәр киметергә

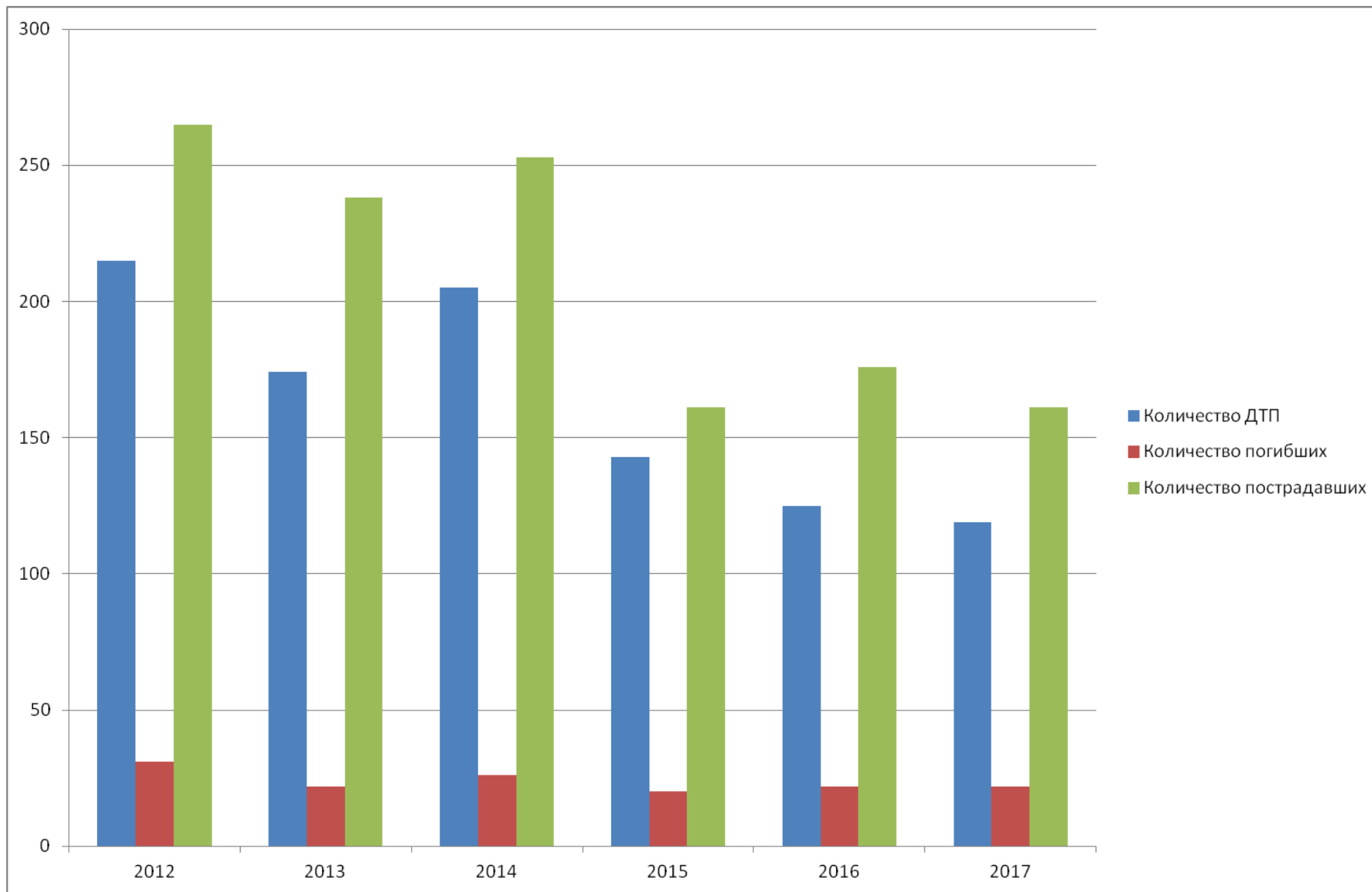
I. ПРОГРАММА ХӘЛ ИТҮГӘ ЮНӘЛДЕРЕЛГӘН ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Юл хәрәкәте иминлеге-дәүләтнең иң мөһим социаль-икътисади һәм демографик бурычларының берсе. Автомобиль транспортында һәләкәтләр зур матди һәм мораль зыян китерә. Юл-транспорт травматизмы хезмәткә яраклы яшьтәге кешеләрне производство өлкәсеннән чыгарып жиберүгә китерә.

Автомобиль транспорты белән бәйле аварияләр проблемасы соңгы унъеллыкта жәмгыятьнең юл-транспорт инфраструктурасы куркынычсыз юл хәрәкәтендә булган ихтыяжларына туры килмәү, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү системасының житәрлек дәрәжәдә эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләшә бара.

«2013 - 2020 юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасының биш ел гамәлдә булу дәверендә Зеленодольск муниципаль районында 766 юл-транспорт һәләкәте булган, аларда 112 кеше һәләк булган һәм 989 кеше төрле дәрәжәдәге жәрәхәтләр алган.

Зеленодольск муниципаль районында юллардагы һәләкәтләр иң житди социаль-икътисади проблемаларның берсе булып тора. Зеленодольск районы территориясендә юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәләк булучылар һәм жәрәхәтләр алуучылар саны түбәнрәк.

Программа күрсәткеченә ирешүнең фаразланган динамикасы нигезендә 2018 ел ахырына юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар санының 6 кешегә кимер дип көтелә (2012 ел белән чагыштырганда).

Башкарма хакимият органнары, шулай ук башка дәүләт хезмәтләре тарафыннан аварияләргә киметү буенча күрелә торган чаралар Зеленодольск муниципаль районы территориясендә программа чараларының иң мөһим күрсәткечен һәм нәтижәләгән яхшыртуга ирешергә мөмкинлек бирде: шулай ук юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар, шул исәптән балалар саны кимү дә көтелә.

Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлегендә авариянең югары дәрәжәдәгә сәбәпләрен билгеләүче төп факторларга түбәндәгеләрне кертергә кирәк:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның юл хәрәкәте иминлеге таләпләренә санга сукмавы, жәмгыять тарафыннан чараларны аңлау һәм ярдәм итү житмәве, машина йөртүчеләрнең юл хәлен бәяләүдә ялгышыкларга китерә торган эзерлек дәрәжәсе житәрлек дәрәжәдә булмавы, транспорт чаралары белән идарә иткәндә тәртипсезлеге, игътибарсызлыгы һәм саксызлыгы;

- юл хәрәкәте куркынычсызлыгы чараларын техник яктан тәэмин итүнең житешсезлекләре, беренче чиратта-юл хужалыгын, транспорт чараларын, юл хәрәкәтен оештыру чараларының юл-транспорт һәлакәтләренең соң ачыклануына китерә торган заманча таләпләргә туры килмәве.

2012 елда Зеленодольск муниципаль районы территориясендә 215 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, нәтижәдә 31 кеше үлгән, 265 кеше жәрәхәтләнгән. 2017 ел белән чагыштырганда юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар саны 29 процентка кимегән, юл-транспорт һәлакәтләре саны 45 процентка кимегән, жәрәхәтләнгәннәр- 40 процентка.

Соңгы елларда автомобиль транспорты санының тиз артуы һәм юл хәрәкәтенә яңа машина йөртүчеләрне һәм транспорт йөртүчеләрне күпләп кертү юл хәрәкәте шартларының характеристикаларын һәм катлаулануын сизелерлек үзгәртте.

Шулай итеп Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыруның мөһимлеге түбәндәгә шартлар белән бәйле:

- проблеманың социаль-икътисадый кискенлеге;

- проблеманың тармакара һәм ведомствоара характеры;

- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма хакимияте органнарының проблемаларын хәл итүгә жәлеп итү зарурилыгы.

Программа-максатчан методны куллану түбәндәгеләрне тормышка ашырырга мөмкинлек бирәчәк:

- юл - транспорт һәлакәтләре барлыкка килү сәбәпләрен тикшергәндә фәнни потенциалны үстерү һәм куллану, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләрен профилактикалауның нигезләрен һәм өстенлекле юнәлешләрен формалаштыру һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә республика башкарма хакимият органнары һәм Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлегенең башкарма хакимият органнары эшчәнлеген координацияләү;

- чаралар комплексын, шул исәптән зыян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләре санын һәм юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметә торган профилактик чараларны гамәлгә ашыру.

Зеленодольск муниципаль районында юл-транспорт һәлакәтләре проблемаларын хәл итү өчен программа-максатлы ысулны куллануны давам итү тупланган потенциалны саклап калу һәм юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметүгә генә түгел, ә алдагы елларда юл-транспорт травматизмын киметүнең стратегик максатларына ирешү өчен алшартлар булдыруга да мөмкинлек бирәчәк.

Программаны тормышка ашыру барышында түбәндәгеләр каралган:

- Программаның төп башкаручыларының функцияләрен, вәкаләтләрен һәм җаваплылыгын төгәл бүлү нигезендә нәтижәле идарә итү системасын булдыру;

- Программа чараларын үтәү барышына мониторинг ясау, даими анализ ясау, индикаторлар һәм күрсәткечләргә, шулай ук чараларны квартал саен ранжировкалау.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ ҺӘМ ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Программаның максаты-юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар санын, шул исәптән балаларның, 2018 ел ахырына 2012 ел күрсәткече белән чагыштырганда 25 кешегә (6 кешегә) кадәр киметү.

Билгеләнгән максатка ирешү юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча бер-берсен тулыландыра торган өстенлекле бурычларны билгеләүгә түбәндәге системалы якин килүне күздә тотта:

- юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыру максатында халыкка пропаганда йогынтысы системасын булдыру;

- юлларда балаларның үз-үзләрен тоту күнекмәләрен формалаштыру;

- машина йөртү культурасын арттыру;

- балалар юл-транспорт травматизмын киметү.

Программа максатына ирешүне бәяләү түбәндәге индикаторлардан һәм күрсәткечләрдән файдаланып гамәлгә ашырыла:

- юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булган кешеләр, шул исәптән балалар саны;

- социаль хәвеф-хәтәрнең әһәмияте (юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булган затлар саны 100 мең кешегә);

- транспорт рискының әһәмияте (юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булган затлар саны 10 мең транспорт чарасына);

- нәтижеләр авырлыгының әһәмияте (юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар саны, 100 зыян күрүчегә).

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аң дәрәжәсен күтәрүгә һәм аларның үз-үзләрен саксыз тотуларын булдырмауга юнәлтелгән чаралар исемлеге каралган. Әлеге юнәлештәге эшчәнлек халыкны, шул исәптән балаларны һәм яшүсмерләргә өйрәтүнең нәтижелә методларын, юлларда куркынычсызлык кагыйдәләре кертү буенча мәгълүмати-пропаганда кампанияләре ярдәмендә юл хәрәкәте иминлеге проблемасы турында жәмәгәтчелек фикерен формалаштыруны күздә тотта. Чаралар кысаларында массакуләм мәгълүмат чараларын кулланып профилактика чаралары комплексын гамәлгә ашыру күздә тотыла: халыкны Юл хәрәкәте кагыйдәләренә, беренче табибка кадәр ярдәм күрсәтү ысулларына һәм юл хәрәкәтенең хокукый мәсьәләләренә өйрәтү буенча ел саен радио - һәм телевизион курслар, юл хәрәкәте куркынычсызлыгы мәсьәләләре буенча реклама һәм мәгълүмати - пропаганда характерындагы даими радио-һәм телетапшырулар оештыру. Массакуләм мәгълүмат чараларын кулланып жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру һәм Юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәү буенча махсус пропаганда кампанияләрен оештыру һәм үткәрү күздә тотыла. Бу кампанияләр контроль-күзәтчелек органнары эшчәнлеге белән координацияләнергә һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышына максатчан күзәтү белән беркетелергә тиеш.

Юл хәрәкәтендә аеруча якланмаган катнашучылар буларак балаларга аерым игътибар бирелә. Программада түбәндәгеләр каралган:

- балаларны һәм яшүсмерләргә юлларда һәм урамнарда куркынычсыз тәртипкә өйрәтү һәм тәрбияләү системасын үстерү;

- балаларны һәм мәктәп укучыларын **Юл хәрәкәте кагыйдәләренә**, юлларда һәм урамнарда куркынычсыз тәртип кагыйдәләренә өйрәтү программаларын эшләү һәм гамәлгә кертү.

Балалар өчен чаралар эшләү аларның юл-транспорт һәлакәтләренә элэгү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән.

Программада шулай ук Зеленодольск муниципаль районында транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүгә, транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнең хәрәкәт шартларын яхшыртуга, юл-транспорт һәлакәтләренә килеп чыгуына юл шартларының йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән оештыру-планлаштыру һәм инженерлык чаралары да каралган.

Программаны тормышка ашыру вакыты-2018 ел.

Төп чаралар, нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, шулай ук финанслау күләмнәре Программага [кушымтада](#) күрсәтелгән.

III. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕ НИГЕЗЛӘУ

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне планлаштырганда Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлегенә финанс-бюджет өлкәсендәге реаль хәле, авария торышы, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасының югары икътисади һәм социаль-демографик әһәмияте исәпкә алынды.

Программа чараларын финанслау күләме Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлеге бюджетыннан гамәлдәге муниципаль программаларны, муниципаль юл фонды акчаларының калган өлешен гамәлгә ашыру кысаларында, шулай ук агымдагы эш кысаларында каралды.

IV. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программаны тормышка ашыру механизмы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының, Зеленодольск муниципаль районы җирле үзидарә органнарының һәм оешмаларның, шул исәптән ижтимагый оешмаларның, шулай ук программаны башкаручыларның вәкаләтләрен төгәл чикләү һәм җаваплылыгы принципларына нигезләнә.

Программа «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» республика ярдәмче программасы нигезендә эшләнә һәм Россия Федерациясе Граждан кодексы һәм Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән нормалар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программаның үтәлешен контрольдә тоту һәм аны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты башкара. Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплы эшләүчеләр, Программа координаторына квартал саен хисап чорыннан соң килә торган айның 10 нчы числосына кадәр, чаралар үтәлеш һәм чараларны башкаручыларга бүлеп бирелә торган акчаларны үзләштерү турында мәгълүмат тапшыра. Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә Программаның тормышка ашырылуы һәм аның нәтижеләлеген бәяләү турындагы йомгаклау хисабы 1 февральгә кадәр тапшырыла.

V. ПРОГРАММАНЫҢ СОЦИАЛЬ ҺӘМ ИКЪТИСАДЫЙ НӘТИЖӘЛӘЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Өлеге Программаны гамәлгә ашыруның нәтижеләлегенә юл хәрәкәтендә катнашучыларның гомерен саклап калу белән бәйле. Программаның нәтижеләлегенә куелган максатка ирешелгән нәтижеләргә, индикаторларның һәм Программаның күрсәткечләренә туры килү-килмәүдән чыгып билгеләнә.

Программа чараларын үтәү түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә һәлак булучылар санын, шул исәптән балалар санын 25 кешегә (6 кешегә) киметергә;

- социаль рискны (юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар санын) 100 мең кешедән 15,4 кешегә кадәр киметергә;

- транспорт рискын (юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар санын) 10 мең транспорт чарасына 7,1 кеше дәрәжәсенә кадәр киметергә;

- нәтижеләрнең авырлыгын (юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар санын) 100 зыян күрүчегә 9,8 кеше дәрәжәсенә кадәр киметергә.

«2018 елга Зеленодольск муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» программасына кушымта

«ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЮЛ ХӘРӘКӘТЕ ИМИНЛЕГЕН АРТТЫРУ» ПРОГРАММАСЫН ФИНАНСЛАУ НӘТИЖӘЛӘРЕН ҺӘМ КҮЛӘМЕН БӘЯЛӘУ ИНДИКАТОРЛАРЫ, ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

№ т/б	Чараның атамасы	Башкару өчен жаваплы	Башкару срогы	Финанслау млн. сум
				муниципаль бюджет акчалары хисабына
	«Зеленодольск муниципаль районында 2018 елга юл хәрәкәте иминлеген арттыру» программасының барлык чаралары (алга таба - Программа)	Барлык башкаручылар	2018	26, 9
1	Халык белән акцияләр үткәрү: «Игътибар-балалар!» , «Игътибар - жәяүле!» һ. б. Массакүләм мәгълүмат чараларында юл хәрәкәтендә катнашучылар дисциплинасын ныгытуга юнәлдерелгән материалларны урнаштыру	Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск районы буенча Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлығының ЮХИДИ бүлекчәсе, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе	2018	Чаралар оештыру характерында
2	Капиталь ремонт (реконструкция), тротуарлар төзү, жәяүлеләр кичү юлларына, белем бирү учреждениеләренә, тукталыш пунктларына якин килү юллары. Куркынычсызлык утраучыларын төзү	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	14,7

3	Урам-юл челтәрендә куркынычсызлык киртәләрен урнаштыру	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	0,45
4	Юл-транспорт һәлакәтләре күп була торган участкаларда, шулай ук норматив актлар яки контроль органнары күрсәтмәләре таләпләре нигезендә куелырга тиешле урыннарда юл билгеләрен урнаштыру	Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге «Зеленодольск муниципаль районының төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	1, 5
5	Урам-юл челтәренә юл билгеләре кую	Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге «Зеленодольск муниципаль районының төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	3
6	Ясалма тигезсезлекләр төзелеше	Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге «Зеленодольск муниципаль районының төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	0,082
7	Жәмәгать транспортының көтү павильонын урнаштыру	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	0,3
8	Юл билгеләре белән жәяүлеләр кичүенә чыгу жайланмасы	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	0,65
9	Юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы системасын эшләү (КСОДД)	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	5,532
10	Юл хәрәкәтен оештыру проектларын эшләү	«ЗМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2018	0,684